

Že se obviněný nedozvěděl při sepisování kupní smlouvy nic z toho, o co byla pak opřena žaloba, nemění nic na povaze jeho zavinění; vždyť i kdyby tento předpoklad odvolání byl správný — ač by o tom podle předchozí činnosti obviněného ve sporu manželů P-ových bylo lze vážně pochybovati — neomlouvala by ani tato okolnost obviněného, pokud se domáhal žalobou proti manželům B-ovým netoliko toho, aby smlouva byla uznána za neplatnou, nýbrž dokonce i nadále zastupoval protistranu, když se manželé B-ovi za tohoto sporu dovolávali jeho svědectví o p l a t n o s t i kupní smlouvy. Jelikož i výše uloženého trestu odpovídá tíži konkrétního provinění, kárnou radou správně oceněného, bylo odvolání v celém rozsahu zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 253 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, přijímá-li advokát zastupování klientů, jež mu přivádí obchodní organizace reklamní a akviziční činností advokátům zakázanou, jakož i příslibem hmotných výhod při vedení sporů, jaké jednotlivý advokát poskytnouti nemůže a nesmí.

Nesejde na tom, že činnost oné obchodní organizace a složek jí přičleněných, spočívající v získávání členů za současného slibu účelného vymáhání pohledávek bez rizika útrat, je s hlediska hospodářského prospěšná a že neodporuje předpisům živnostenským a spolkovým.

Jde o jednotný pokračovací disciplinární přečin, pokračoval-li obviněný advokát v této zakázané činnosti i poté, když na něho byla podána žaloba pro nekalou soutěž a vymoženo prozatímní opatření a advokátní komora zakázala advokátům takovou činnost.

Poškozuje čest a vážnost stavu advokát, vzbudil-li odděleným podáváním exekučních návrhů a bezohledným využitím termínové ztráty dojem, že mu jde o to, aby obdržel co nejvíce útrat.

Netřeba, aby ve výroku kárného nálezu byly uvedeny všechny podrobnosti kárného provinění, nýbrž stačí uvedení podstatných a závažných částí, sloužících k identifikaci kárného činu co do času, místa a pod. a k podřadění pod skutkovou podstatu kárného přečinu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1935, Ds I 54/33.)

Nejvyšší soud jako odvolací soud v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po neveřeném ústním líčení odvolání obviněných Dr. I. S. a Dr. H. S. a návladního komory z nálezu disciplinární rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 23. října 1933, jímž byli obvinění odsouzeni pro disciplinární přečin poškození cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Odvolání obviněných nelze přiznati oprávnění ani potud, pokud kárnému nálezu, odsuzujícímu oba pro disciplinární přečin porušení cti a vážnosti stavu, spáchaný spojením s organizací a vyvíjením činnosti

pro členy její, vytýká nesprávné hodnocení skutkových okolností a případně i nesprávné právní posouzení věci.

Pod prvý z těchto důvodů odvolacích náleží výtka, že kárná rada přehlédla, že v řízení před ní bylo uvedeno, že úmluva mezi obviněnými a organizací byla oznámena výboru advokátní komory a tento že žádal t o l i k o, aby z ní byl vyloučen slib 20% slevy z tarifu při nedobytných pohledávkách a že této podmínce bylo vyhověno. Nehledíc však k tomu, že obvinění ničím neprokázali, že aspoň této podmínce vyhověli, plyne z dopisu výboru advokátní komory ze dne 14. prosince 1929, zasláního obviněnému Dr. I. S., že výbor advokátní komory nepovažoval za nepřijatelnou jen uvedenou slevu, nýbrž i závazek, že v případě nepříznivého výsledku sporu nebudou čítány vyšší útraty, než jaké byly přisouzeny odpůrci, a vůbec každé ujednání, jímž by se obcházelo dodržování advokátního tarifu. Dále se vyslovil výbor advokátní komory ve zmíněném opise v tom smyslu, že zásadně dlužno také smluvní poměr s Aussenhandelsverband, podle něhož tento svaz přiděluje advokátu klienty, pokládati za závadný a že odporučení advokáta klientům svazu nemůže býti předmětem smlouvy mezi svazem a advokátem. Že obvinění svůj poměr ke svazu i podle těchto dalších směrnic zařídili, to se nepokusili ani tvrditi. Jelikož pak pouhé vynechání 20% slevy z úmluvy s organizací Aussenhandelsverband samo o sobě, i kdyby bylo skutečně k němu došlo, nemohlo by jednání obviněných ospravedlniti, nepochybila kárná rada, když se touto okolností nezabývala.

Pro posouzení závadnosti spojení obviněných s organizací je rozhodné, jaký význam mělo toto spojení pro advokátní stav a jaké měli obvinění v tom směru povinnosti se stavovského hlediska se zřetelem ku příslušným předpisům advokátního řádu, a je proto zcela bezvýznamné tvrzení odvolání, že jmenovaná organizace (svaz) není nějakým obskurním spolkem, nýbrž významným činitelem v mezinárodním obchodu, jakož i že korporace ke spolku Aussenhandelsverband přičleněné nebyly pochybného rázu, nýbrž většinou živnostenská společenstva, sdružení průmyslníků, přičleněná Eskompní bance a pod. Nesejde na tom, zda jejich činnost, spočívající v získávání členů za současného slibu účelného vymáhání pohledávek, je s hlediska obecně hospodářského prospěšná a že neodporuje jiným předpisům živnostenským neb spolkovým; rozhodné je, zda se směli obvinění této činnosti uvedených spolků zúčastnit s o h l e d e m n a s v é s t a v o v s k é p o s t a v e n í i z á v a z k y. Nemá proto významu ani ta okolnost, zda veškeré členy organizace získal N., či jen několik z nich, jak nyní tvrdí odvolatelé, dále že na výhody při vymáhání pohledávek upozorňovaly korporace k organizaci přistoupivší a že N. upozorňoval hlavně na výhody při vymáhání pohledávek v cizině u osob blíže uvedených v odvolání; proto jsou i nabízené důkazy o těchto okolnostech naprosto zbytečné. Jeť mylná domněnka odvolatelů, že jsou činěni odpovědnými za chování agenta zastupovaného klienta, ba dokonce za počínání živnostenských společenstev, renomované banky a zákonně uznaných spolků. Odpovědni jsou v tomto směru na tom základě, že jejich součinnost s těmito činiteli byla v rozporu se stavovskými povinnostmi, pokud věděli o tom, že klientela, kterou získali v této součinnosti, byla pro ně získána zakázanou činností akvi-

siční a reklamní. Že však obvinění věděli o reklamní činnosti pro získávání členů slibováním výhod při právním zastoupení, odvolání proti správným důvodům nálezu ani nenapadá. Dodává se k nim, že souvislost akviziční činnosti pro členství ve spolcích a organizacích se zastupováním členů kanceláří obviněných je dána již povahou věci; při velkém rozsahu, v němž bylo této součinnosti používáno, a v úvaze okolnosti, že bylo na výhody právního zastupování poukazováno i v novinách, nemohla tato skutečnost ani obžalovaným býti neznáma. Jakmile však to je zjištěno, je nerozhodné, zda organizace vyhovovala plně zájmům obchodnictva tím, že jim ulehčovala vymáhání pohledávek bez rizika útrat.

I kdyby se přisvědčilo odvolateli, že organizace je ústav seriosní, který si vytkl za úkol financovati právní zastoupení svých členů na pojišťovacím základě, a kdyby i tato myšlenka byla s hlediska hospodářského oprávněná a zdravá, nesmí se toho advokát bez následků disciplinární odpovědnosti zúčastniti, jakmile se to děje s porušováním zásad, na nichž je vybudován stav advokátní a jež jsou zcela odchylné od těch, jež platí ve světě obchodním.

Nutno tu plně souhlasiti s názorem kárné rady, že podle stavovského nazírání, platného v oblasti československého práva, je advokátovi zakázána jakákoliv činnost, směřující k získávání klientely akvisicí, nejkuli takovým způsobem, jak se v tomto případě dalo, a to v takovém rozsahu pod rouškou organizace pomocí propagandy a příslibem hmotných výhod, které jednotlivý advokát poskytovat nemůže a nesmí. Když pak oba dva obvinění, jak kárný nálezn správně zjišťuje, těžili, byť i nepřímou, avšak vědomě z této akviziční činnosti organizace tím, že přijímali zastupování klientů právě uvedeným způsobem získaných na úkor ostatních advokátů, kteří, zachovávající stavovské zásady, byli bezbranní proti soutěži obviněných Dr. I. a H. S., ohrožovali takto advokátní stav nejen hmotně, nýbrž i ideově. Proto nutno přisvědčiti kárné radě i pokud právě zmíněné jednání obviněných podřadila pod skutkovou podstatu kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu, neboť toto jednání obviněných vešlo ve známost nejen u soudu, nýbrž i v širší veřejnosti a byl u obecnstva vzbuzován názor, že obvinění jako svazoví zástupci pracují jen za hotové výlohy; to by mělo za následek rozpoutání neb aspoň zostření konkurečního boje, jímž by byli i ostatní advokáti pod tlakem hospodářské tísně vydáni nebezpečí, že musí klientům, aby si je udrželi neb získali, poskytovat stejné výhody, jaké byly klienty také již požadovány. To vše však advokátní stav snižuje a jeho mravní integritu ohrožuje a není proto tento způsob účasti v hájení práva s hlediska stavovského přípustný, ani kdyby vyhovoval hmotným zájmům určité části klientely jednotlivého advokáta a tím aspoň nepřímou ovšem hmotnému zájmu samého advokáta-jednotlivce. V zájmu advokátního stavu jako celku se dospělo k zásadám, které mají napomáhati udržení vážnosti a významu advokátního stavu jakožto zákonem zřízené instituce ku právnímu zastupování stran před soudy a úřady; porušování těchto zásad jednotlivci z tohoto stavu samého přispívá právě k tomu, že by advokáti jako celek podlehli v rozporu svých zájmů se zájmy obchodníků, jak na možnost toho — zcela nepřipadně — poukazují stěžovatelé. Se stavovského, výše vytknutého hlediska nemá tedy významu poukaz odvo-

latelů na to, co o přerušení spojení obviněných s firmou Aussenhandelsverband soudí její členové; pro posouzení konkrétního zavinění obviněných je nerozhodné, že se snad jiní advokáti též provinují proti stavovským povinnostem a přispívají tak k vývoji v advokacii na újmu tohoto stavu.

Pokud odvolání namítá, že příčinou toho, že v obecnstvu vzniklo mínění, že obvinění pracují jen za hotové výlohy, byli určití advokáti a že obvinění nemohli proti tomu nic podniknouti, nutno odvolatelům připomenouti, že okolnost, jak se určité stavovské povinnosti porušující jednání advokátovo dostane k vědomí třetích osob, je zcela nerozhodná; v souzeném případě stačí, že obvinění svým závadným postupem dali bezprostřední příčinu k tomu, že se jejich jednání dostalo k vědomí veřejnosti, a to by již stačilo samo o sobě, i kdyby ani nebylo došlo k tomu, že u obecnstva vznikl názor, že obvinění pracují za hotové výlohy, který ostatně byl jen pochopitelným důsledkem činnosti obviněných.

Pokud jde konečně o poslední bod odsuzující části kárného nálezu, jímž byl Dr. H. S. uznán vinným disciplinárním přečinem poškození cti a vážnosti stavu, spáchaným tím, že opětovným odděleným podáváním exekučních návrhů a bezohledným využitím termínové ztráty musil vzbuditi dojem, že mu jde o to, aby obdržel co nejvíce útrat, tu nepopírá obviněný skutkový děj a namítá pouze, že v případě firmy J. byl vlastně stranou. Poněvadž však základem posouzení viny je tu okolnost, že obviněný vzbuzoval dojem, že mu jde o to, aby obdržel co nejvíce útrat, a pro tyto útraty bylo rozhodující i tam, kde vystupoval sám jako strana, jeho postavení jako advokáta, v němž — jak plyne z § 10, 2. odst. advokátního řádu — měl se zřetelem na čest a vážnost stavu stejné povinnosti, je námitka odvolatelova již z uvedeného důvodu nerozhodná. Nad to plyne z odůvodnění kárného nálezu, že kárná rada nebyla by shledala pouze v postupu obviněného ve věci firmy J. porušení cti a vážnosti stavu, kdyby nebylo došlo se strany obviněného nejen k obdobnému, nýbrž mnohem závažnějšímu postupu i ve věci E. B., ve kterémžto postupu kárná rada shledává právě těžiště provinění obviněného. Odvoláním ani nenapadený závadný postup ve věci E. B. ukazuje, že ani postup obviněného ve věci firmy J. nebyl správný a že podáváním oddělených exekučních návrhů, které měly a při trochu větší obezřetnosti i mohly býti spojeny v jednom podání, dopustil se obviněný Dr. H. S. takového činu, který musil vzbuditi dojem, že mu běží o to, aby obdržel co nejvíce útrat; to je jistě jednání, které, dostavši se k vědomí soudu a strany, poškozujíc čest a vážnost advokátního stavu.

Bylo proto odvolání obou obviněných ve výroku o vině v celém rozsahu zamítnuto jako neodůvodněné.

Odvolání zástupce advokátní komory nelze však rovněž přiznati oprávnění v žádném směru. Odvolatel uplatňuje především, že kárná rada nevyřídila obvinění, že se Dr. I. i Dr. H. S. kárného přečinu uvedeného v nálezu sub I. č. 1 dopustili tím, že s organizací Aussenhandelsverband, která sledovala účel vymáhání pohledávek, uzavřeli ujednání, že budou přivedené osoby zastupovati za podmínek s touto organizací smluvených a že v tomto jednání pokračovali, ač věděli, že organizace shání pro ně klienty způsobem závadným.

Je sice správný názor odvolatelův, že podle § 38 disciplinárního statutu není kárná rada vázána návrhy zástupce advokátní komory, ale že musí hodnotiti všechny skutečnosti při ústním jednání na jevo vyšlé; než kárná rada této své povinnosti ve vytýkaném směru plně vyhověla, byť i výrokovou část nálezu formulovala odchylně od odkazovacího usnesení. Neboť z kárného výroku v souvislosti s jeho důvody plyne, že kárná rada vycházela z předpokladu, že mezi obviněnými a organizací byla úmluva o pravidelném a pokračujícím zastupování, tedy že obvinění vzali vůči této organizaci na sebe závazek zastupovati klienty touto organizací jim přivedené — jsou obvinění označováni v kárném nálezu výslovně jako svazoví zástupci. Tato skutečnost byla ostatně dostatečně vyjádřena i ve výroku kárného nálezu v tom, že obvinění byli ve spojení se jmenovanou organizací a že přejímali zastupování klientů touto organizací získaných ve značném množství. Není třeba, aby ve výroku kárného nálezu byly uvedeny všechny podrobnosti kárného provinění, nýbrž stačí uvedení podstatných a závažných částí, sloužících k identifikaci kárného činu co do času, místa a podobně i k podřadění pod skutkovou podstatu kárného přečinu. Tomuto požadavku však nález v odsuzující části vyhovuje a výtka, že obžaloba není tu vyčerpána, je bezpodstatná.

Zástupce advokátní komory brojí dále proti oné části kárného nálezu, již byli oba obvinění zproštěni disciplinárního přečinu, že v dovoleném a sub I. č. 1. nálezu blíže uvedeném získávání klientely p o k r a č o v a l i i tehdy, když organizace kolegů na obranu proti této soutěži, kterou byli těžce poškozováni, podali žalobu pro nekalou soutěž, vymohli si zatímní opatření a vrchní soud označil toto jednání jako odporující dobrým mravům, a když valná hromada advokátní komory prohlásila zastupování inkasních a komerčních kanceláří i podobných podniků, které se zabývají poskytováním právní pomoci, neb zastupování takových případů za nepřipustné a vrchní soud vyslovil se v ten smysl, že jejich jednání je způsobilé poškoditi advokáty, kteří zachovávají zákonně závazné předpisy advokátní sazby (bod I., č. 2 nálezu).

Nutno tu připustiti, že v odůvodnění této části nálezu je rozpor. Kárná rada vzala ve výroku sub I., č. 2 uvedené okolnosti za prokázané, uvedla pak důvody, které se zdají nasvědčovati tomu, že nepovažuje tuto zažalovanou část činnosti obviněných za disciplinárně trestnou, nakonec však dovozuje osvobozující výrok jen v tom směru, že v tomto za prokázané vzatém jednání neshledala samostatný kárný delikt, nýbrž pouze pokračování v závadné činnosti, která je předmětem odsuzující části kárného nálezu (I., č. 1), tedy pouze okolnost přitěžující.

Odvolací disciplinární soud shledává správným tento konečný závěr, že jednání uvedené sub I., č. 2 kárného výroku netvoří nový samostatný kárný přečin, nýbrž pouze pokračování v závadné činnosti kárným nálezem pod skutkovou podstatu kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu již podřaděné; neboť skutečně šlo o provinění téhož druhu, a to nejen co do právní kvalifikace, nýbrž i co do skutkové části. Na tom nemůže nic měniti skutečnost, že pokračování ve spojení s organizací Aussenhandelsverband jeví se býti závažnější od té doby, kdy na obviněné byla podána žaloba pro nekalou soutěž, kdy byla soudy povolena

zatímní opatření a kdy se valná hromada advokátní komory usnesla na vydání zmíněných směrnic, neboť i potom skutek zůstává ve své podstatě týž. Netvoří nový základ pro disciplinární přečin zejména ani ta zvlášť v odvolání zdůrazněná okolnost, že se jednání obžalovaných dostalo na forum soudů, neboť je to jen následek jejich základního disciplinárně trestného navázání a udržování styků se spolkem Aussenhandelsverband. Ani v tom, že obvinění po usnesení valné hromady advokátní komory snad pokračovali ve věcech, kde již zastupování převzali, není dán základ pro nové provinění v tom směru, že neuposlechli závazného usnesení komory a tím zlehčili čest a vážnost stavu; o tom mohlo by se mluvit jen, kdyby bylo zjištěno, že i potom přijali nové věci k zastupování, což však ani zástupce komory netvrdí.

Formální postup kárné rady nebyl sice správný, neboť neshledala-li v jednání obou obviněných, uvedeném sub I., č. 2 kárného výroku, přes to, že je přijala za prokázané, samostatný kárný čin, nýbrž pouze pokračování v kárném přečinu, kterým uznala oba obviněné současně vinnými, neměla vynášeti zvláštní zprošřující nález a neměla uváděti důvody, které by svědčily s hlediska kárné rady vůbec pro nevinu obviněných.

Než z tohoto formálního pochybení kárné rady nemůže zástupce advokátní komory vyvozovati oprávnění k napadání tohoto výroku a zmíněných důvodů, když přes to kárná rada subsumpcí celého jednání obviněných, záležejícího ve stycích s organizací Aussenhandelsverband a v zastupování členů touto organizací akvirovaných a jim přiváděných od roku 1928—1933, pod skutkovou podstatu jednoho kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu vyhověla plně své povinnosti, uložené jí v § 38 disc. statutu. Formálně nesprávným osvobozujícím výrokem a částečně nesprávným odůvodněním odvolatel nemůže se cítiti stížen, když jeho názor, že jde o samostatný delikt a nikoliv pouze o okolnost přitěžující, není, jak svrchu bylo dovozeno, správný.

Čís. 254 dis.

Byl-li obviněný advokát podle zvláštní dohody s klientem povinen obstarati jeho zastoupení substitutem jen, složí-li předem zálohu na substitutční útraty a upozornil-i včas klienta na tento závazek, neporušil povinnosti povolání, když substituci nezařídil proto, poněvadž klient svému závazku nedostál.

Disciplinárního přečinu poškození cti a vážnosti stavu se dopustil advokát, který:

převzav vymáhání pohledávek svěřených třetí osobou inkasní kanceláři jeho bratra, neupozornil výslovně onu třetí osobu, že její úmluva s inkasní kanceláří nezavazuje jeho jako právního zástupce;

v exekučním řízení pro nepatrnou pohledávku, v němž nebylo provedeno zabavení, poněvadž dlužník celou pohledávku i s útratami zaplatil, způsobil povinné straně zbytečné útraty návrhem na zrušení exekuce a v tomto návrhu účtoval práce, které nekonal a výlohy, které nezvešly;